Nagyvárad, 1900. VI. évfolyam 50. szám. Szombat, márczius 3.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . 16 kor. — fill.
Negyedévre . . 4 » — »
Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . 20 kor. — fill.
Negyedévre . . 5 » — »
Vidékre postán szállitva:
Egész évre . 24 kor. — fill.
Negyedévre . 6 » — »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apácza u. 3. sz.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, márczius 2.

Ébredező társadalom.

— Iparpártolási akczió. —

(K. Ö.) Nehéz feladat megoldására vállalkozik az, aki egy egész nemzet lelkiismeretét akarja felébreszteni. Pedig ennél nem kevesebbet czéloz az a mozgalom, mely az országos iparegyesület égisze alatt a magyar ipar pártolása érdekében megindult.

Annyiban helyesen indult meg a mozgalom, hogy annak kezdeményezői belátták, hogy a társadalom hozzájárulása nélkül semmire sem mehetnek. Az állam mindent tehet, a legmesszebb menő kedvezményeket adhatja, ha a társadalom nem támogatja, eredményt alig tud elérni. Ezt a tapasztalat is bizonyitja. Mi mindent nem tettünk mi az iparért. Törvényeket hoztunk érdekében, kedvezményeket biztositottunk részére és ha van közgazdasági ág, mely az állami protekczionizmus összes előnyeiben részesült, ugy az bizonyára a magyar gyáripar és nagyipar volt. Ezek érdekében a protekczionizmus tulhajtásában annyira mentünk, hogy vám-, tarifa- és adópolitikánkkal életgyökerét támadtuk meg a többi közgazdasági ágaknak, első sorban a mezőgazdaságét.

És mégis mire mentünk? Azt lehet mondani, semmire. Soha az ipar oly rossz helyzetben nem volt mint jelenleg. A gazdasági okokon kivül ennek okát a társadalom indolencziájában és abban találom, hogy szegénysége daczára a fényüzést kedveli és oly igények kielégitésére törekedik, melyek anyagi helyzetét jóval meghaladják. Megdöbbenéssel látja, a szocziologus, hogy az erkölcseiben és szokásaiban egyszerü magyar mennyire megváltozott. Ez az átalakulási folyamat azonban végzetessé lehet és azért okai után tudakozódunk. Honnét a fényüzési hajlam, honnét a hajlam az igények beteges tulcsigázására.

Megmondjuk honnét. A vidék a főváros után indul. A fővárosban pedig a társadalmi élet irányadói a pénzvilág, a bankok és börze képviselői. Ezek fényüzők és erkölcseikben nem egyszerüek. A pénzt könnyen szerzik, könnyen is szórják. Egész állami berendezésünk olyan, hogy ezek jövedelmei megszázszorozódnak, mikor mindenki az országban a szegénységgel küzd. Igaz, hogy bukás és inszolvenczia kölcsönösen felváltják egymást, de ez nem akadályozza meg abban, hogy ujból ne kezdjék a vagyonszerzés küzdelmes pályáját. És ezek képezik a magyar nemzet kiváló osztályát!

Ezzel a társadalommal az iparpártolást sikerre vezetni nehéz dolog. De a kisérlet megteendő. Utóvégre a vidék is számit, melynek érdekeit eddig elhanyagoltuk, sőt a székes Budapest érdekében nyomtuk, hogy valahogy életre ne ébredezzen és versenyt ne támaszszon a kozmopolita fővárosnak.

Az ébredező társadalom jeleit már is látjuk. Itt-ott iparvédő egyesületek alakulnak, melyek lelkes felhivások utján ébresztgetik a nemzet lelkiismeretét. A társadalom tényezői, kaszinók és egyesületek arra kötelezik tagjaikat, hogy kötelességből vállalkozzanak divatcsinálásra. A jelszó ki van adva: *divattá* kell tenni a magyar ipar pártolását és ha már nincs bennünk igazi hazafiság, lesz bennünk anyagi gyengeség, hogy a divatot utánozzuk és ha ebből kifolyólag kizárólagosan idegen iparczikket fogyasztottunk és szerelmesek vagyunk a linzi gyufába, a cseh üvegbe és sörbe, a prágai sonkába, a rumburgi vászonba, a brünni posztóba, a bécsi nyakkendőbe, kalapba és kocsiba, akkor a divatnak hódolva, beérjük majd a magyar ipar produktumaival is.

Bár meg ne csalatkoznánk.

Annyit meg kell vallanunk, az iparpártolási akczióra az alkalom nincs roszszul megválasztva. Az ipar oly válságos helyzetben van, mint soha azelőtt, a kormány részéről a legnagyobb előzékenységgel találkozunk, az osztrák ipar részéről, mely pedig ipari megerősödésünk egyik nagy akadálya, mind nagyobb verseny akadályokkal találkozunk, ha valami, ugy ezek az okok összegezve talán csak képesek lesznek az alélt társadalomba életerőt önteni. Mert ha nem lenne ugy, kétségbe kellene esnünk a nemzet jövője felett, mert nem az a legrosszabb ha harczok zivatara sodorja el a nemzetet, hanem a legaljasabb halál: a nemzeti sorvadás.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A zenetanár.

Irta: **Hantke Emil.**

Szalánczy Andor haza került a bécsi zeneakadémiából.

Még csak husonegy éves volt és már is meg volt az az öröme, hogy volt egy kész dalmüve, a melyhez a szöveget és zenét is ő szerzette.

A nagy öröm mellett egy tudat öntötte el szomoruan egész valóját. A bátyja, ki szerény fizetéséből némileg segitette öcscse előhaladását, elhunyt.

Egyedül, minden támasz nélkül a nagyvilágban, eszébe jutott, hogy jelentkezni fog a miniszteriumban. Elő is adta ügyét a tanácsos urnak. A tanácsos ur pedig azt kérdezte, hogy nem volna-e kedve vidékre menni nevelőnek, mert arra most nagy szükség van . . . Zenészeket? . . . azokat nem használhat!

Szalánczy nem csüggedt el.

Utóvégre is akadhatnak módos emberek gyermekei, kik zongoramüvészek akarnak lenni, vagy pedig egy hires énekesnőt vélnek magukban rejtőzni.

Hirdettette magát a lapokban: »Szerény fiatal ember, ki a bécsi zeneakadémiát végezte, mérsékelt áron zene és ének órákat ad«.

És ime már harmadnapra meg volt a tanitvány.

* * *

. . . A fiatal özvegy asszony nem tudta levenni szemeit a pozsgás arczu ifjuról, a ki félénken állt előtte, várván tőle a feleletet ajánlkozására.

— Hát nincs senkije se a világon? kérdé résztvevő hangon az ezüstösen csengő hang.

— Szüleimet nem ismertem — felelt az ifju és ábrándos kék szemei rángatódzni kezdtek, mint mikor az előtörő könyeket akarja az ember elfojtani. — Bátyámat pedig, ki csekély fizetéséből is segitett engem, a mult hónapban temették el.

A szép özvegyasszony megszánta a szerencsétlen fiatal embert.

— Lássa éppen ilyen emberre van nekem szükségem, a kitől nincs mit restellnem tanulás közben, mint a keresett zenetanároktól. Maga őszintén megvallotta vagyoni állapotát. Ez tetszik nekem. Kap tőlem lakást is ebben a házban, mert szeretném, hogy közel legyen, ha tanulás közben valamit kérdezni akarok. És aztán, majd estenkint, vacsora után feljön hozzám, ha lesz olyan szives és fel fog olvasni nekem. Mert én szeretem a szép meséket és regényeket.

— Oh kérem! Kivánsága parancs lesz nekem.

Szalánczy azt képzelte, hogy nálánál most nincs boldogabb ember a világon. Hollósyné asszonynál fizetésén kivül kis szobát is kap, a melyben a zene óra után megvonhatja magát, hogy ott csöndben alkosson.

*

Egy este Bandi szobájában éppen készülő operája számára irt egy szerelmi cantatét, mikor beszól hozzá a szobalány.

— Szalánczy ur a nagysága kéreti magához.

Bandi hamarosan rendbe hozta magát és ment az asszonyhoz.

Hollósyné a teritett asztalnál ült.

— Foglaljon helyet Szalánczy ur — és ketté szelt egy rostélyost, melynek felét a Bandi tányérjába tette.

Szalánczy rég nem vacsorált ilyen jól.

— Igyék! biztatá az asszony.

— Bocsánat nagyságod, én csak vizet szoktam inni! szólt az ifju és szemlesütve nézte a telt boros poharat.

— Vizet? Az is egészséges ital. Este azonban csak a bor üdit és ad erőt.

Bandi koczczintott a parázsszemü asszonynyal és ivott a tüzes vörös borból.

Vacsora végeztével távozni készült; nehéz volt a feje, mert négy pohárral ivott a szokatlan veres borból.

Grót Széchenyi Manó vasutelnök.

A *Pesti Napló* irja: Politikai hireink között emlitjük, hogy gróf *Széchenyi* Manó, Ő Felsége személye körüli miniszter lemond tárczájáról. Mint értesülünk, gróf Széchenyi Manó a győr—sopron—ebenfurti vasut elnöki állását foglalja el, melyet legutóbb a nyáron elhunyt Radó Kálmán töltött volt be.

—

A fiumei állapotok rendezése.

Széll Kálmán miniszterelnök a képviselőház ülésének folyamán kihallgatáson fogadta a Ház miniszteri szobájában *Wallencsics* min. tanácsost, a fiumei podestát. Ezt a kihallgatást képviselői körökben annak előjelétül tekintik, hogy Fiumében mihamar meg fognak történni az *autonom igazgatás alkotmányos rendjének visszaállitására* szolgáló intézkedések.

—

Ugron Gábor nyilatkozata.

A *M. Sz.* egy minapi számában nagy föltedezést akart tenni, azt t. i., hogy *Ugron* Gábor megnyerte a XII. hadtest zabszállitását s azt eladta 20% provizióért *Baruch* Jeremiásnak. A merkantilista lapocskának fájt bizonyára, hogy nem maga Baruch Jeremiás nyerte el az egész szállitást. A mint e hirt mi megkaptuk, mindjárt gondoltuk, hogy ez a dolog nem ugy van, a mint az illető lap ezt föltünteti s feltevésünkben nem is csalódtunk, a mint ezt *Ugron* Gábor itt következő nyilatkozatából láthatjuk:

»Nyilatkozat. Némely hirlap szóba hozta azon zabszállitást, melyet a mult év juliusában a hadi kincstár erdélyi élelmezési raktáraiba vállaltam és igyekszik gyanusitani. A delegácziók több éven harczolva érte kivivták, hogy a hadügyminiszter közvetlen a termelőktől vásárolja be gabona- és terménykészségletének egy részét. A mult évben Románia insége következtében a hadügyi kincstár az erdélyi részekben a kiviteltől tartván, óvatosságból több nagybirtokostól vásárolt zabot és rozsot. Én elvállaltam a kolozsvári élelmezési raktár részére 760 métermázsa, a nagyszebeni raktár részére 2890 métermázsa, a gyulafehérvári raktár részére 150 métermázsa zabot. Ehez, mint másnak, nekem is jogom volt. Hogy politikai magatartásomat nem alterálta, láthatta az ország. Budapesten, 1900. márczius 1-én. *Ugron* Gábor s. k.«

—

A kinai kaland.

Az egész magyar sajtóban a »Tiszántul« volt az első, a mely foglalkozott a »Magyar Gazdák Szemléje« értesülése alapján az Osztrák-Magyar monarchia készülő kinai gyarmatositásával. E gyarmatositás kérdése most is felszinen van a magyar sajtóban s nagyobbrészt elitélik ezt a kalandos vállalkozást, a mi a monarchia jelen gazdasági viszonyaiba sehogysem illeszthető bele. A *Hazánk* a többek közt a következőleg ir e kérdésről:

»Most különösen olyan politikai mozzanatban van ez a monarchia, a mely egyáltalán nem türi meg a kalandos kirándulásokat. Az osztrák politikai zavarok megingatták a dualizmus erősnek vélt alapját. Senki sem tudja, minő irányban fog kibontakozni az osztrák-magyar viszony, de már maga az a kétséges homály, amely körülfogja az Ausztriával való közös ügyek jövendőbeli intézésének módját, a leghatározottabban le kell hogy szerelje a birtokszerzési hajlandóságot.«

ORSZAGGYÜLES.

—

A képviselőház mai ülése.

Budapest, márcz. 2.

Perczel Dezső elnöklete alatt ma kezdette meg a Ház a kereskedelmi tárcza költségvetésének tárgyalását.

Az önálló vámterület sürgetése.

Első szónok *Kossuth* Ferencz volt. Elismeri, hogy a kormány mindent megtesz Magyarország kereskedelme érdekében. Azonban a statisztikai adatokkal annak bizonyitására vállalkozik, hogy fejlődésnek induló fiatal iparunk nem részesül ama védelemben, mint pl. Ausztriában az osztrák ipar. — Foglalkozik ezután a mezőgazdasággal, és az ezzel összefüggő gabona árhanyatlással. Magyarország lakosságának eddig mintegy 40%-a mezőgazdasággal foglalkozik, azonban a jelenlegi alacsony áraknál, lehetetlen nyereségre vagy legalább is megélhetésre termelni, és igy közel áll az eshetőség, hogy a mezőgazdák is iparral fognak foglalkozni. És iparunk fejlődne, ha a fejlődésnek nem állna utjában a közös vámterület és ennek nehézségei. A tőke hiány is utjában van a virágzó ipar fejlődésének. Az ország most oly helyzetben van mint egy nagy beteg, amelynek egy veszélyes mütéten kell keresztül mennie. Ne késlekedjünk a mütéttel, mert még most ezt sikerrel lehet eszközölni. Statisztikai adatokkal kimutatja az egyes országokban kifizetett munkabéreket, a melyekből kitünik, hogy Magyarországnak a munkabérei nagyon csekélyek. Felsorolja az egyes iparágakat, a melyeknek felvirágzása érdekében a vizi utak kiépitését szükségesnek tartja. Felhozza, hogy Mária Therézia idejében egy hollandus pénzcsoport azon ajánlattal lépett elő, hogy Magyarország vizi utait saját költségén kiépiteti, azonban miután a csoport protestáris férfiakból állott, az ajánlat el nem fogadtatott. Nem akarja a Ház figyelmét ezen száraz, de rendkivül fontos tárgyakkal igénybe venni, csak ismétli, hogy Magyarország közgazdasági függetlenségének kivivása az ország legfontosabb kötelességei közé tartozik és szakitani kell Ausztriával, melynek közgazdasági érdekei diametriálisan ellenkeznek a mi érdekeinkkel. — Ebből a szempontból a költségvetést nem fogadja el (Helyeslés a szélső baloldalon.)

A kereskedelmi miniszter programmja.

Kossuth Ferencz után *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter állott fel. Már most szólal fel, hogy müködéséről és müködésének irányáról a Házat tájékoztassa. A később felszólalók beszédeiről később fog felszólalni. Mostani felszólalása mintegy beszámoló. Egy miniszter müködését sokkal inkább meglehet itélni tettekből, mint beszédeiből. (Helyeslés.)

A mi költségvetését illeti, meg kell jegyeznie, hogy a pénzügyi helyzet által nagyon korlátolva volt. Ez a helyzet nem engedi, hogy nagy reformeszmékkel álljon most elő.

Például Kossuth Ferenczczel szemben elismeri a csatornakérdés fontosságát, de a csatorna-hálózat kiépitése is ama kérdések közé tartozik, melynek megoldása a pénzügyi helyzet következtében nem a jelen kérdése. Igy van a kereskedelmi kikötő kérdésével, mely különösen a Vaskapu szabályozása óta eminens fontossággal bir

---

— Ugyan ne menjen már — marasztalá a házi asszony. Holnap ugyis vasárnap lesz, ráér tanulmányait folytatni. Maradjon itt és olvasson fel nekem valamit.

Es miután előhozott egy könyvet, helyet foglaltak a pamlagon. Bandi olvasni kezdett. A könyv a realista regényirodalom egyik terméke volt. Bandi először forgatta a könyvet és nézte a képeket és — fülig elvörösödött.

Hollósyné mosolygott.

— Ugyan menjen már, maga gyermek! Hát van ebben valami? . . . akkor ne figyeljen oda.

És Bandi kénytelenségből bár, de folytatta az olvasást.

Eleinte irult-pirult, ötölt-hatolt, de a házi-asszony vig nevetése, folyton ismétlődő tetszés nyilvánitása felbátoritotta. Erőteljes hangsulyozással olvasott tovább.

. . . És a fiatal romlatlan szivbe, a vénitő romlottság első cseppjei hullottak.

*

Öt-hat hónap telt el és Szalánczy egészen megváltozott.

Ezelőtt kopott ruhában járt és szerény magaviseletü volt. Most a legujabb divat szerint öltözködött és veszekedő lármás természetü lett. A szép piros pozsgás arcz szinét, a komor sárga szin váltotta fel.

Tanulmányait egészen elhanyagolta és egész, idejét ha nem a szép Hollósyné társaságában, ugy a kávéházakban töltötte el.

Nem csoda tehát, ha Szalánczy, Hollósyné vezetése alatt annyira belemerült a gyönyörök élvezetébe, hogy teljesen egykedvü lett és nem volt semmihez kedve. Szellemi tespedéséből, csak Hollósyné látása birtá egyedül kiragadni

*

Ismét eltelt néhány hónap:

Szalánczy arcza egészen beesett és elkezdett köhécselni.

— Meghütötted magad Bandikám. Na de majd el fog az mulni.

Azonban Hollósyné észrevette, hogy Bandi mindig erősebben köhög és szemei beesnek. Azt gondolta magában, hogy ha eltávozik mellőle, majd ismét magához tér és a magány jótevőleg fog hatni feldult lelkére.

— Én ma elmegyek a Szepességre — mondá egy napon Szalánczynak. — Nővérem beteg és azt irja, nem szeretné másra bizni a házat. Neked pedig hagyok itthonn pénzt, hogy megélhess addig, mig hazajövök.

Hollósyné elutazott; Bandi meg minden nap reggel vetődött haza.

És a minek meg kellett történnie, megtörtént. Bandi mindig jobban és jobban köhögött és egész életuntság vett rajta erőt.

Végre rászánta magát és elment az orvoshoz.

— Kedves barátom! — mondá az orvos aggódva, — itt gyorsan kell segiteni. Ha van költsége fürdőre menni azt tanácsolnám, máskülönben . . .

— Uram! Egész őszintén megmondom. Nekem nincs sem a fürdőhöz, sem a gyógyitáshoz költségem. Minden vagyonom az, a mit rajtam lát.

— Akkor legjobb lesz, ha a kórházba véteti fel magát.

Szalánczy Bandi mielőtt e lépésre elhatározta volna magát, éppen ugy, mint mikor a pislogó mécs utoljára lobban egyet és elalszik, szobájába zárkózott és eljátszá operájait oly szépen, oly szivrehatóan, mint ha csak most akarna hozzá fogni ujult erővel. Mikor a szerelmi kantatét is elvégezte, eszméletlenül összerogyott.

Két hétre rá értesült Hollósyné ő nagysága a kórház igazgatóságától, hogy Szalánczy Andor zenetanár elhunyt és intézkedjék temetéséről.

Hollósyné akkor hazajött és most házi hangversenyei által kelt feltünést.

A ki hallja csengő hangját, szivből fakadó nevetését és nyájas arczára néz, nem is sejti, hogy ennek az asszonynak fekete lelkét, egy müvész-karriér gyilkosságának büne terheli.

———

De még kisebb dolgokban is tapasztalta ezt a megszoritást. Igy az államvasuti beruházásokból 200.000 koronát kellett törülnie.

Az alföldi transversális vasutat is csak a jövő évi budgetbe teheti, ezt is csak remélhetőleg.

Magának a költségvetésnek részletes magyarázatába nem bocsátkozik, csak egy-két pontot kiván megvilágitani, olyan pontokat, melyeket ugy szoktak nevezni, hogy sötét pontok.

A személyi kiadások három és fél millió koronával szerepelnek. Ez az adat az első pillanatra megdöbbentő. Ebből azonban az üzemre esik a legnagyobb rész, a mi ezentul fennmarad csak mintegy 300.000 korona, tehát nem olyan sok.

A kereskedelem terén két olyan intézkedése van, mely bár kicsinylésnek látszik, mégis jótékony befolyással fog birni. Az első a szaktudósitók szervezése, a második a kereskedelmi muzeum ujjászervezése.

Iparpolitika.

A miniszter ezután bővebben szól az *iparpolitikáról*. Elsőbb az ipar-szakoktatásról, mely iránt rendkivüli érdeklődés mutatkozik. A gyári ipar — mióta ő miniszter — fellendült. 24 gyár létesült, melyek 9000 munkásnak adnak kenyeret, különösen a szövőipart kultiváló gyár — s 31 gyár létesülése már majdnem perfekt. 400 milliót forditunk szövészeti iparra. Neki czélja, hogy a közönség érdeklődését felköltse a hazai *szövőipari* termékek iránt. Se a fogyasztó magyar közönségnek, se a gyárosnak nem fog ártani, ha az a 400 millió itt benn marad. (Helyeslés). Azt nem kifogásolja, hogy osztrák pénzen is alakuljanak itt gyárak. Majd lesznek itt magyar gyárak is elegen. Loyalisan megmondja az osztrákoknak, hogy a külföldi pénzek közt *elsőséget* ad nekik, de kizárólagosságot nem. (Helyeslés).

A házi iparról nem mondhat sok jót. Tömeges kisérletek vannak, de rendszertelenek.

Vásárügy.

Szól ezután a *vásárügyről*, a melynek rendezését szivén viseli, mert ma a vásárok csak jóformán a tivornyázásra és henyélésre valók. Majd a *betegsegélyző pénztárakról* beszél és áttér a *viczinális vasutakra*.

Bizonyitja, hogy a visszaélések, a konczessziók felhasználásai föltétlenül megkivánják a viczinális törvények reformját. A törvényjavaslat már kész van s a Ház elé való terjesztését csupán az államtitkár visszalépése akadályozta meg, de igy is csak rövid pár hétre.

M. Á. V.

Az államvasutak *közgazdasági feladatairól* szól ezután. (Halljuk). Nem szabad szem elől téveszteni, hogy ha a mezőgazdaságot, az ipart elősegiteni akarjuk, ezt csak az államvasutakkal tehetjük. Mióta miniszter, 95 kedvezményes tarifa engedményt adott és örömmel adta. (Helyeslés). Az államvasut nem közönséges közkereseti társaság, ezért uttörőnek kell lennie a forgalom emelésében. Az a szándéka, hogy a helyi forgalmat rendezze. Szerinte az *automobil-rendszer* a jövő zenéje és igy azzal nem lehet kurtán végezni, azzal számolni kell.

Szól a *budapesit indóházak* kihelyezéséről és miután ellene nyilatkozik ezeknek, felsorolja azokat a teendőket és reformokat, melyeket a közel jövőben valósit meg. Nemsokára benyujtja a mértékhitelesitési javaslatot, a viczinálisról szóló uj törvényjavaslatot, továbbá a *tisztességtelen verseny korlátozását* czélzó törvényeket. Az ipartörvény reformja elől nem zárkózik el és az autonom tarifára és a kereskedelmi szerződésekre meg vannak már javaslatai.

Jelenti, hogy csináltatott egy sajátságos statisztikát, melyben leiratja az egyes gyárosokkal és iparosokkal az életüket, milyenek a bajai, a viszonyai és hogy honnan szerzik az anyagot és hogy adják el áruikat.

Fiume.

Áttér ezután *Fiuméra*. Szerinte Fiume fejlesztése a magyar politika egyik sarkpontja. Habár most pénzügyileg korlátozva van, azért a Mária Terézia molót és a Mária Valéria rakpart kiépitését eszközli, mert a raktárak szaporitása a fődolog. Ha akarjuk Fiume forgalmát emelni, akkor hajótársulatainkat is fejleszteni kell. Ezek erősödjenek meg, mely után a parthajózást is nagyobb mértékben fejleszteni kell. Nem zárkózhatik el egy uj *hajógyár* épitésétől, melynek létesitése már tudvalevő dolog.

A zóna reformja.

Visszatér ezután az államvasutak egy fontos kérdésére. Arra, hogy a zóna rendszerben a *középforgalom* nem áll be, mig a távoli és a közeli forgalom folyton nő. Ezért a középzónán változtatni fog olyformán, hogy a zónát a XIV. szakaszra kitolja. Meggyőződése, hogy a személyforgalmat fejleszteni kell és a podgyásztarifa kérdésében is reformok szükségesek.

Végül kéri a költségvetés elfogadását. (A minisztert lelkesen éljenzik, számosan sietnek üdvözlésére.)

Elnök az ülést 5 perczre felfüggeszti.

Szünet után.

Ferlicska Kálmán következett, aki az iparfejlesztésről beszél sok lelkesedéssel. Meggyőződése, hogy az ipart támogatni kell, a pangó ipart minden eszközzel ujjáébreszteni. Ez pedig állami támogatás nélkül lehetetlen. Az osztrák kereskedelmi miniszter törvényjavaslattal szándékozik a Reichsrath elé lépni, mely az ipar védelmére a legmesszebb menő kedvezményeket nyujtaná. Ezt a magyar ipar érdekében szintén nagyon kivánatosnak tartja, mert az államélet legfontosabb szervét ma már az ipar képezi. A védvámpolitika és ennek megfelelő más rokonintézmények fogják azonban csak teljes diadalra juttatni a magyar ipart. A természetes fejlődésnek ez az egyetlen zavartalan utja. Aspirácziónkat és érdekeinket csupán ez uton érhetjük el. Végül nagyon helyesen megemliti, hogy az iparnak általános kára a magyar nemzetnek hagyományos büne: tulbecsül mindent ami külföldi és lenéz, becsmérel mindent, ami honi. (Élénk tetszés és éljenzés).

Páder Rezső a néppártról azt sürgette, hogy jobban kell gondoskodni arról, hogy a vasárnap szentségét munkával meg ne törjék.

Ezzel az ülés véget ért.

Széll missiója.

Egy névtelen ur, a ki magát »Az utolsó Tiszaistá«-nak mondja, minap röpiratot bocsátott közre a rendszerváltozás kibontakozásáról. Ebből a röpiratból adunk egy érdekes fejezetet, melyből könnyen megértheti mindenki, hogy ezt a röpiratot nem az utolsó Tiszaista irta:

Hogy az uj rendszer bekövetkezhessék, a multnak a jövővel kompromisszumot kell kötnie. A jelen átmeneti állapot is igy jött létre, igy tartatik fenn s igy fog csak megszülethetni az uj éra is. A kiegyezkedés hoz létre eredményeket és tartós megelégedést. A csata után is csak ugy lesz tartós a béke, ha az ellenfelek békét és egyezséget kötnek.

Magyarország kormányzati rendszerének és közszellemének át kellett és át kell alakulnia. Már régen megértek a viszonyok erre, s Széll Kálmán már régi időkben törekedett arra, hogy a jövő megszülethessék. Régi terve, régi gondolata, régi vágya: uj éra Magyarországon. Titkosan ezen ábrándozott nagyratörekvő lelke, de a viszonyok mindig meggátolták. Ha van hiuság benne, a minthogy van, ennek a hiuságnak egy kielégitése lehet csak: megcsinálni az uj érát, szakitani azzal a multtal, a mely az összetartozó elemeket szétválasztotta, a mely a viszálykodást, gyülölködést létrehozta, föntartotta és fejlesztette s a mely ezt a szegény országot évtizedekig marczangolta, pártokra szakitotta, oktalanul és roszhiszemüleg. Széll Kálmán régen látta már, hogy ez tarthatatlan állapot, hogy az országra káros és végzetes bonyodalmakhoz vezet. Sokszor állt a harczolók közé. Kért, könyörgött, kapaczitált. Az összes tényezőkkel kisérletet tett az egyességre. Egyszer sem sikerült. Annyira elvadultak már az állapotok, annyira exponálta magát mindegyik, hogy lehetetlenség volt eredményre jutni. Ad abszurdum kellett a dolgoknak fejlődnie, be kelett következnie a végső állomásnak, a mikor már csordultig a pohár és nincs több fejlődés; be kellet következnie a viszonyok kényszeritő erejének, egy vis majornak, hogy a Széll Kálmán missiója az ábrándok és sikertelen kisérletek délibábos homok sivatagjáról a termékenység és a virágzás vidékeire átkerüljön. Ez a missió: uj kormányzati szellem, uj rendszer, uj emberek, az élükön Apponyival, a sokat megbámult, a sokat megcsufolt, de a nemzeti közvélemény szivében mindig a jövő reménységének tartott Apponyival.

A kis vidéki kupaktanácsban és az ország legelső testületében: a parlamentben pártkülömbség nélkül azon tünődött minden álmadozó és minden politikus évtizedeken keresztül, miért nem érvényesülhet az olyan Isten kegyelméből is az ország élére hivatott férfiu, mint Apponyi? A sors nagy igazságtalanságának tünt fel nz a körülmény. A sors szatirája lett ez a Bánffy-éra alatt. S a szatirának több sikere lett, mint az igazságtalanságnak. Ez a szatira jobban hatott az emberekre, mint az igazságtalanság s a sors mostohasága . . .

Mikor jön Apponyi? kérdezték hosszu időn át reménységgel, hazafias vágyakozással és gunyosan. De kérdezték. Az az érzés mindenütt meg volt, hogy neki jönnie kell. Ez az érzés legrégebben és a legbensőségteljesebben meg volt, tehát megvan és meg lesz: Széll Kálmánban. Ez az ő missiója, ennek a megvalósitása az ő hiusága és ez a missió az ő nagysága. Ha egyszer az Apponyi-kabinet bemutatkozik a magyar országgyülésben, az a pillanat a Széll Kálmán régi álmainak lesz győzelmes megvalósulása, akkor nagy lesz ő s nemes hiusága gyönyörteljes élvezetben részesül, mert ez a cselekedete a nemzet szivében az ő számára fogja biztositani a legelső helyet. De Széll Kálmán immár nem csupán ábrándozó, az ő missiója a megvalósulás stádiumába jutott, kezében van a jövő kulcsa s a jövő sorsa. Érzi a felelősséget s azon az uton s azon módon fogja megvalósitani missióját, a mint legjobbnak véli. Senki tanácsát nem követi, semmi befolyásnak nem enged. Tervszerüen nyomul előre. Igénybe vesz mindenkit és tekintettel van minden politikai tényezőre és és minden politikai irányzatra, de ha kell, szembeszáll az ő missiója minden ellenségével, még ha az Apponyi hiveitől vagy magától Apponyitól jönne bármi oly dolog, ami az ő taktikájával ellentétes. Nehogy

a történelem azt irja Magyarország politikai életének ezen korszakáról, hogy abban egy Apponyi Albert nem érvényesülhetett, hogy ebben a korszakban nem volt idealizmus és nem volt önzetlen hazafiság és nem volt nemes missió. Még Apponyi akarata ellenére is meg fog születni az Apponyi éra, mert azt a genialitást, azt a tervszerüséget és körültekintést, amivel Széll Kálmán kormányra lépte óta a folyton fokozódó elismerés és elragadtatás kiséretében találkozunk: csak az ideális czélok és nagy missiók iránti fanatizmussal és az ihletett bölcseséggel lehet megmagyarázni. Az ilyen missió pedig sikerrel szokott végződni.

Széll Kálmánnak pedig még mindig sulyos a missiója. Küzdenie és számolnia kell a multtal és a jövővel. A mult irányzatával és a jövő törekvésével. A mult embereivel és a jövő embereivel. Meg kell nyernie a multat a jövőnek és bizonyos fokig a jövőt a multnak. Tisza Kálmánt Apponyinak, Apponyit Tisza Kálmánnak, hogy az Ugron Gábor formulájával éljek és igy tovább. Ez nehéz feladat, de már is sok sikert ért el. És hiába tart nemzeti párti értekezleteket Beöthy Ákos és Moskovitz Geyza délelőttönkint a Nemzeti Kaszinóban és hiába settenkednek az ugynevezett Báffysták a gentri kaszinóban: ők mindannyian örömmel fognak ahhoz az asztalhoz sietni, a mit Széll Kálmán teritett meg s a hol Magyarország remélhetőleg azt a momentumot érte el, a mikor a belviszályok s közjogi veszekedések helyett a komoly és reális munka, az egymás iránti tekintet és szeretet s az ország belső megerősödésének korszaka kezdődik.

Ennek pedig kicsi ára és jelentéktelen kérdése az, hogy Tisza István legyen-e miniszter, vagy sem? (Csak ennyi?!)

Délafrikai háboru.

—

A háboru szinhelyéről ma keveset tudunk, mert valami jelentőségteljes hadi mozdulatok alig történtek. Valami önkénytelen békeszünet állott be a felek között, a mit ugy használnak föl, a hogy akarnak, de mindenesetre észszerüen kell fölhasználni ezt a drága időt, a mi még a bekövetkezhető döntő ütközetig van. Mindkét fél érzi, hogy nagy és döntő ütközet előtt áll. *Roberts* forszirozott menettel siet Bloemfontein felé, *Joubert* pedig szintén arra felé koncentrálja hadseregét.

A mint a Londonban uralkodó hangulatból kitetszik, most már a buroknak vagy győzni kell, vagy teljesen el fognak tiportatni. Anglia végleg megakarja Délafrikában állapitani hegemóniáját, melyet évtizedeken át veszélyeztetett a két független köztársaság. London meg van ittasulva a győzelmektől és most már nem ismerne könyörületet azon esetre, ha Roberts lord az egész vonalon győzne. Ez a tudat mindenesetre nagy erőt fog kölcsönözni a buroknak, mert ezt a harcz rájuk nézve élet-halál harczczá vált. Ha megtörténik a nagy nemzeti szerencsétlenség, akkor már csak egy reméd-uma van az elbukottnak s ez — *Európa rokonszenve.*

Anglia teljes győzelmet akar s a harcztéren müködő hadseregét még szaporitani kivánja. A hadügyminiszter az angol alsóház ülésén ma jelentette be a hogy mely ezredeket fogja küldeni a harcztérre.

*

Tudósitásaink a következők:

Az angol alsóház ülése.

London, márcz. 1. Roberts Herbertnek arra a kérdésre, igaz-e, hogy az indiai kormány rendkivüli katonai operácziókat tervez az északnyugati határon, azt válaszolja Hamilton, India minisztere, hogy a kormánynak nincs tudomása erről a hirről, sem egyébként nincs tudomása arról, hogy az indiai kormány az északnyugati határon rendkivüli katonai operácziókat tervezne.

Powell-Williams, a hadügyi hivatal pénzügyi titkára jelenti, hogy Roberts lordnak egy február 24-én kelt távirata jelentette először, hogy a búrok olyan Mauser-féle lövedékeket használnak, a melyeknek hegye ki van vájva. Hogy megkérdezték-e erre nézve a foglyokat, arról nem érkezett jelentés. Az ilyen golyó használatára nézve nem tárgyaltak a két köztársasággal. Hogy lehetséges-e ebben az ügyben eljárni, azt egyelőre nem tudja.

Brodrick parlamenti államtitkár azt mondja, hogy az uj perzsa kölcsönnek egy része állitólag a külföldi kölcsönök visszafizetésére van szánva. Valószinüleg igy akarják megfizetni a perzsa császári bank által kibocsátott ugynevezett kormánykölcsönt. Az angol kormánynak nem tettek a Perzsiának adandó kölcsönökre nézve olyan ajánlatokat, a melyeket elfogadhatott volna. A mostani kölcsönre vonatkozó megegyezést megkötötték a nélkül, hogy az angol kormánynak ajánlatot tettek volna. Brodrick bejelenti továbbá, hogy egy Bakuban felállitandó angol konzulátus dolgában nem folytak tárgyalások. Még azt sem döntötték el, hogy szükséges-e Tifliszbe vagy Bakuba konzult kinevezni.

Egy másik kérdésre azt válaszolja Brodrick, hogy az amerikai nagykövet a mult év szeptember havában értesitette az angol kormányt az amerikai kormánynak arról az óhajtásáról, hogy a Kinában érdekelt hatalmasságok nyilatkozzanak a külső kereskedelemre vonatkozó szándékaikról és érdekeikről, hogy valamennyi nemzet kereskedelmének egyenlő bánásmódot lehessen biztositani Kinában. Az előterjesztés elfogadását a britt kormány a többi érdekelt hatalmasság hozzájárulásától tette függővé. A többi hatalmasság válaszát még nem közölték az angol kormánynyal. Az erre az ügyre vonatkozó okirstokat az ügy elintézése után be fogják mutatni a háznak.

Végül Hedervick kérdésére kijelentette Brodrick, hogy a kormánynak nincs értesülése arról, hogy a franczia csapatok megszállták volna Tafileh marokkói helységét.

Az angol felsőház ülése.

London, márcz. 1. Blythswood azt kivánja, hogy a kormány mielőbb még 10,000 önkéntest szólitson fegyverre, a ki a dél-afrikai ezredek pótlására szolgálnának. A szónok kiemeli, hogy a kormány az ezzel járó költségeket ne magán gyüjtés utján teremtse elő.

Ujabb csapatok Délafrikába.

Lansdowne lord hadügyminiszter azt mondja, hogy valami fenyegető csapástól most már nem kell tartani. Ladysmith felszabaditásának hirére — mondja a miniszter — azt a megnyugvást éreztük, hogy megszabadultunk egy szerencsétlenségtől és csodálatot éreztünk azok iránt a férfiak iránt, a kik értünk ilyen tetteket hajtottak végre. Nem tudom, nagyobb csodálat illeti-e meg *Whitet* és csapatait, a miért olyan vitéz ellentállást tanusitottak, vagy a *Buller* vezetése alatt álló katonákat, vagy a délafrikai főparancsnokot. Az oranjei erélyes és sikeres támadó mozdulatnak köszönhető, hogy Natalban megszünt a nyomás. Ez a két siker nem fog ürügyül szolgálni arra, hogy alább hagyjunk erőfeszitéseinkkel. Nem fogunk alább hagyni velök. E héten még nyolcz hajó indul el 4700 emberrel, e hó 11-én öt hajó 11000 emberrel, 18-án tizenegy hajó 9900 emberrel, 26-án kilencz hajó 8900 emberrel és április 1-én hat hajó 3200 emberrel, összesen 38800 ember indul Dél-Afrikába. Ezeket nemsokára még 17500 ember fogja követni. A segitőcsapatok forrása nem fog kimerülni.

Két szabályrendelet.

— A jogügyi szakbizottság előtt. —

A dorgatóriumnak meg volt az eredménye. A legutóbbi városi közgyülésen tudvalevőleg erélyes hangon szólalt fel *Hlatky* Endre az ellen, hogy a jogügyi szakbizottság nem teljesiti azt a feladatát, a melyet elvárna tőle a város törvényhatósága. A szakbizottság ülésein alig jelenik meg 1—2 tag s igy a véleményezés végett a bizottsághoz küldött ügyeket nem tárgyalhatják azzal a megfontolással, a mint kellene. Pedig éppen ennek a szakosztálynak a véleménye igen fontos sok kiváló ügyben.

A szakbizottság tegnapi ülésén hét tag volt jelen, a kik délután 3 órától este fél 8 óráig türelmesen tárgyalták a különböző szabályrendelet-tervezeteket.

A tárgyalásra kitüzött négy szabályrendelet-tervezet közül azonban csak kettőt tárgyalhattak le: a szinházról alkotott szabályzatot és a katonai beszállásolásról szóló szabályrendelet-tervezetet.

A szinházról szóló szabályzatnál, mikor már letárgyalták az összes szakaszokat, *Szokoly* Tamás vetette fel a kérdést, hogy a szinigazgató megválasztása ne a szinügyi bizottságra bizassék, hanem a közgyülés válaszsza meg, hogy a pályázó szinigazgatók közül kinek adják ki a jövőben a játszási engedélyt.

És a jogügyi bizottság többsége a *Szokoly* Tamás álláspontjára helyezkedett, nagy haragjára a jelen volt azon tagoknak, akik a szinügyi bizottságnak is tagjai.

A másik szabályrendelet a katonai beszállásolások megváltásáról szól. *Darvassy* Lajos katonaügyi tanácsnok nagy gonddal és körültekintéssel dolgozta ki a szabályzatot s nem az ő hibája, hogy még nem felel meg teljesen s nem oldja meg ezt a reudkivül nehéz kérdést minden érdeket kielégitőleg. Hisz a jogügyi bizottság tagjai együtt és külön-külön sem találtak minden eshetőségre kellő megoldást.

Az estébe nyult ülésről röviden a következőket közöljük:

Jelen voltak: *Dús* László elnök, Hlatky Endre, Frankó Endre, dr. Sonnenfeld Zsigmond, dr. Dési Géza, Szokoly Tamás, dr. Várady Zsigmond tagok és Tóth Ferencz jegyző.

A szinházi szabályrendeletből törölték azon szakaszt, hogy a város részére átengedendő ingyen ülőhelyek és az egy átengedett nap felett a városi tanács rendelkezzék.

Az igazgató birságolásánál akként módositották a szöveget, hogy a szinügyi bizottság itélete ellen egy foku fellebbezésnek van helye a tanácshoz.

Szokoly Tamásnak *Hlatky* Endre, dr. *Sonnenfeld* Zsigmond és *Frankó* Endre által pár-

tolt azon inditványát fogadták el — dr. *Dési* Géza és dr. *Várady* Zsigmond ellenzése daczára, — hogy a szinigazgató választását a közgyülés eszközli s az ez alapon a szinügyi bizottság által megkötött szerződést a közgyülés hagyja jóvá.

*

A katonai beszállásolás megváltásáról szóló szabályzatban apróbb módositásokat tettek s kérik annak kinyomatását és a közgyülés elé terjesztését.

Ezzel az ülés fél 8 órakor véget ért.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

A muzeum az egész téli idő alatt zárva.

Márcz. 4. Ügyvédi kamara közgyülése.
Márcz. 7. Kath. Kör vál. ülése.
Márczius 8. Bihoreána közgyülése.
Márczius 11. A Szigligeti-Társaság közgyülése.
Márcz. 11. Matiné a főgymnásiumban.
Márcz. 11. Nagyváradi Takarékpénztár közgyülése.

* **A pápa ünnepe.** XIII. Leo pápa tegnap töltötte be áldásos életének 90-ik, koronáztatásának pedig 22-ik évét. A keresztény világ őszinte szivből mond hálát e napon Istennek, hogy a Szentatya életét ily hosszura nyujtotta s buzgó imában kéri a Mindenhatót, tartsa Őt meg a keresztény emberiség javára még sokáig!

E kettős évforduló alkalmából fejedelmek és államférfiak küldöttek meleg hangu üdvözletet a Szentatyának, ki oly határtalan tiszteletet vivott ki áldásos müködésével saját maga és a Szentszék számára.

Ez évforduló alkalmából a bécsi hivatalos lap, a *Wiener Abendpost*, örömmel üdvözli a Szentatyát s a következőket irja:

A katholikus kereszténység tiszteletteljes szeretettel tekint agg vezérére és tanitójára és ahol zavaros és viszálylyal teli időkben még él a fogékonyság az iránt, a mi a mulandót az örökkévalóhoz füzi, ott holnap örömteli csodálattal fognak megemlékezni a békepápáról, akinek tiszteletreméltó alakját az örökkévalóság küszöbén a halhatatlanságnak egy sugara veszi körül. Neki, az apostoli eszme vivőjének és hirdetőjének, a katholikus világ szellemi hatalmu fejének, az isteni és emberi dolgok minden tudásának, ápolójának és letéteményesének: holnap a szivek milliói küldik a szeretet legbelsőbb üdvözletét.

* **Stefania özvegy trónörökösné házassága.** Mennyire biztosra vették, hogy *Stefánia* esküvője *Lónyay* Elemér gróffal márczius 3 án lesz Miramareban, kitünik abból a körülményből is, hogy — mint jól értesült helyről jelentik — a brüsszeli magyar—osztrák követ, Khevenhüller gróf e határidőt a belga királylyal hivatalosan közölte, azzal a hozzáadással, hogy a házasság hivatalos közzététele február havában fog megtörténni. Hogy az elodázás mily okokból lett szükségessé, tudvalevő. Most ugy látszik kilátás van rá, hogy a még fönnálló akadályok gyorsabban elhárithatók, semmint eleinte látszott s megbizható helyről jelentik, hogy a legutóbbi napokban *márczius 22-ikét* tüzték ki az esküvő napjául.

* **Uj apátok.** A király Ő Felsége *Kristóffy* János cz. kanonok és makói plebánosnak a Szent Ilonáról nevezett földvári cz. apátságot, dr. *Ortvay* Tivadar pozsonyi jogakadémiai tanárnak és csanád-egyházmegyei áldozópapnak pedig a Szent Györgyről nevezett csanádi czimzetes apátságot adományozta.

* **Együttes ülés.** Hétfőn, márczius hó 5-én délután 3 órakor a városi gazdasági, jogügyi és pénzügyi szakbizottságok együttes ülést tartanak. Ez alkalommal a közuti vasut gőzmozdonyu vonalainak villamosra leendő átalakitása tárgyában kötendő szerződés; továbbá a város által felveendő nagy kölcsön ügye kerülnek tárgyalásra.

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter a *belényesi* kir. adóhivatalhoz *Stefanovics* György adóhivatali gyakornokot ideiglenes minőségben adóhivatali tisztté nevezte ki.

* **A horvát bán és Egán a Házban.** A képviselőház folyosóján tegnap érdekes vendégek voltak. Megjelent ott *Khuen-Héderváry* gróf horvát bán és *Széll* Kálmán miniszterelnökkel konferált hosszasan. A folyosón látható volt még *Egán* Ede hatalmas alakja. Egánnak a Házban való megjelenése élénk érdeklődést keltett. Egán *Darányi* földmivelésügyi miniszter szobájába ment és hosszasabban maradt együtt a miniszterrel.

* **Uj magyar tudományos akadémia.** A »Magyarország« azt a szenzációs hirt közli, hogy fiatalabb irókból és tudósokból uj magyar tudományos Akadémia létesül. A terv szerint a következők lennének első tagjai az uj Akadémiának:

Ambrus Zoltán, Ambrozovics Dezső, Alexi György, Apáthi István, Blaskovich Sándor, Boncz Ödön, Bokor József, Csallány Gábor, Csapody István, Csoma József, Cholnoky Jenő, Dedek Crescens Lajos, Demkó Kálmán, Dézsi Lajos, Erdélyi Pál, Edvi Illés Aladár, Esztegár László, Foltényi János, Fuchs Károly, Filarszky Nándor, Ferenczy Zoltán, Finály Gábor, Gopcsa László, György Aladár, Gaul Károly, Gerecze Péter, Huszka József, Halaváts Gyula, Horváth Ignácz, Hermann Antal, Istvánffy Gyula, Jankó János, Kozma Andor, Küffer Béla, Katona Lajos, Kudora Károly, Kuzsinszky Bálint, Kubinyi Miklós, Könyöki József, Kandra Kabos, Kammerer Ernő, Keszler József, Kátpáthy Kelemen, Kaposi József, Kada Elek, Lendl Adolf, Lehoczky Tivadar, Lyka Károly, Lakits Ferencz, Lévay Mihály, Molnár Antal, Mantuano Rezső, Mihalik József, Moldován Gergely, Madarász Gyula, Margalits Ede, Merényi Lajos, Nagy Géza, Nyrisán József, Odescalchi Arthur, Pettkó Béla, Pungur Gyula, Posta Béla, Palágyi Menyhért, Platz Bonifácz, Petrik Lajos, Richter Aladár, Reizner János, Révész Kálmán, Sebestyén Gyula, Semayer Vilibáld, Szongott Kristóf, Schilberszky Károly, Szana Tamás, Strausz Adolf, Széll Farkas, Sötér Ágost, Szabó Ferencz, Szendrei János, Sólyom-Fekete Ferencz, Tandor Ottó, Teleky Sándor grót, Tóth Béla, Thirring Gusztáv, Vámbéry Rusztem, Vikár Béla, Varju Elemér, Wangel Jenő, Wosinszky Mór, Zilahi Kiss Béla.

* **Schwartzkoppen ezredes előléptetése.** A Dreyfuss hazaárulási perében sokat emlegetett *Schwartzkoppen* ezredest, ki párisi katonai attasé volt, azután pedig a német császár szárnysegédévé és a Ferencz császár-granátos ezred parancsnoka lett, vezérőrnagygyá és a harmadik gyalogos gárda-dandár parancsnokává léptették elő.

Schwartzkoppen ezredes a mult évben Vilmos császárt képviselte *Nagyváradon* a Vilmos huszárezred jubileumán. Ez alkalommal Berlinből egész *Nagyváradig* követte egy német hirlapiró, hogy a Dreyfus pörre nézve meginterviewolja. Sikerült is tőle állitólag kicsikarni egy kihallgatást a bibornok püspök palotájában a hol a császár képviselője szállva volt s a kihallgatás eredményét egyik helybeli lap közölte is. Fontos nyilatkozat ugyan nem volt benne a Dreyfus pörre nézve, de perfekt udvariasság a császár ezredesse részéről annál több. Schwartzkoppen ugyanis a midőn megunta a beszélgetést, megkérdezte az ujságirótól:

— Wie viel uhr ist?

És az ujságiró erre szó nélkül vette a kalapját és eltávozott.

* **Cumberland estély.** *Cumberland Odrap* mester tegnap este a »Fekete Sas« nagytermében mutatta be csodálatos müvészetét, melyet azonban csak mérsékelt számban jöttek el megtekinteni. A nagyváradi közönségnek még élénk emlékezetében van Krause hipnotiseur szökése és e miatt aggodalmaskodik mindenféle büvészies produkciók iránt. Itt azonban igazán nincs oka aggodalmaskodni, mert Cumberland mester mutatványai reális alapon nyugosznak, az ő csudálatos érzékén, mely egy-egy idegránditásból egy egész gondolatot fejt ki. A tegnapi számunkban leirt produkciókat ma ismét megcsinálta. Felfedezte a gyilkost s a rablást. Bekötött szemmel járt egy krétával a padlóra huzott kacskaringós vonalon, miközben kezével az illető karizmait fogta, a ki a vonalat huzta. Leirta a táblára azt a nevet, a mit gondoltak.

De legérdekesebb produkció volt az arczkép festés. Dr. *Radó* Ignácz ügyvéd egy arczképre gondolt, Cumberland pedig bekötött szemmel, egyik kezében a médium kezét tartva, lefestette sepiával Károly román király arczképét, ugyanazt, a kire dr. Radó ügyvéd gondolt. Hatalmas taps hangzott fel a közönség sorai közül, a midőn a medium kijelentette, hogy a müvész hiven lefestette, a kire gondolt. Nem kevésbé volt ügyes a gondolatban föltett parancsok kitalálásában is és a mint gondolva volt, elszedett lorgnettet, kardot, órát stb.

Mint értesülünk, Cumberland Odrap, minthogy most már a közönség meg van győződve müvészetének realitásáról, *közkivánatra mégegy előadást tart.*

* **Az ács és kőmüves iparosok gyülése.** Az ács és kömüves iparosok holnap s vasárnap délután 3 órakor tartják rendes évi gyülésüket a tüzoltó laktanya nagytermében. A gyülésen a rendőri hatóságot *Réz* Bertalan h. rendőrbiztos fogja képviselni.

* **Szégyelje magát.** A kolozsvári »Ellenzék« irja: Heinrich *Rosenberg* in *Ermihályfalva*, Vertreter der Krakauer China-Silber-Fabrik. Ezen feliratot tartalmazó névjegyekkel házal városunkban és ajánlgatja áruit egy ügynök. Hogy minták felmutatása mellett megrendeléseket gyüjt az ellen nem lehet szavunk, mert törvény ad neki erre jogot; de hogy érmihályfalvai lakos létére német névjegyeket használ, erre már azt mondjuk, hogy szégyelje magát.

* **Tüz.** *Rév* község határában tegnapra virradóra leégett *Fildán* Juon háza. A tüz gondatlanságból keletkezett. A ház biztositva nem volt.

* **Elgázolás.** A nagypiacz-téren tegnap délelőtt egy falusi szekér elütött egy kis leánykát, aki ennek következtében sulyosabb természetü sérüléseket szenvedett. A gondatlan kocsis elhajtott s megfogni nem sikerült.

* **Elfogott rablóbanda.** Jól szervezett rablóbanda tartotta rettegésben már jó idő óta Debreczen és a környékbeli községek lakosait. A banda vezéréről, *Faragó* Istvánról egész legendakör keletkezett. A banda persze nem igen volt válogatós az eszközökben, sőt közönséges lopásokat is követtek el, ha egyébb zsirosabb falat nem kinálkozott. Eddig nem kevesebb mint 45 nagyobbszabásu betörést és rablást sikerült rájuk bizonyitani. A debreczeni csendőrség végre megsokalta a banda garázdálkodását, minélfogva *Göttmann* Bódog debreczeni csendőrszázados egyik legjobb nyomozó közegét, *Hódosi* Antal csendőrőrsvezetőt rendelte ki a banda kinyomozására. Hódosi nehány csendőrt vett magához s ezekkel megkezdte a nyomozást. Pár nap alatt oly adatok birtokába jutott, melyek alapján sikerült a banda nehány tagját kézrekeriteni. Maga a vezér azonban ügyesen ki tudott siklani a csendőrség körmei közül. Végre febr. hó 26-án Hódosi őrsvezető három napi szakadatlan kutatás után a debreczeni nagyerdőben szembe találkozott a rettegett rablóvezérrel, Faragó Pistával. Faragó a mint az őrsvezetőt megpillantotta futásnak eredt, de nyomban követte őt az őrsvezető is. A mikor Faragó látta, hogy az őrsvezető elől nem menekülhet, hirtelen hátratordult és revolvert szegezett az őrsvezető mellének. Az őrsvezető azonban egy ügyes ugrással rávetette magát, kezéből a fegyvert kicsavarta és legyürte a

földre, s mindaddig ott tartotta, mig a vele volt csendőrök megérkeztek s ezek segélyével sikerült Faragót megbilincselni. Faragó letartóztatása után a banda tagjai bevallották az összes betöréseket és rablásokat, mit elkövettek, melynek kapcsán igen sok orgazda is a csendőrség kezeibe került. A banda kézrekeritése nagy örömöt keltett Debreczen környékén, hol a lakosság a banda üzelmei miatt állandóan rettegésben volt.

* **Rablás egy álarczos bálon.** Ugyancsak furcsa és nem mindennapi véget ért egy álarczos bál, a melyet — mint levelezőnk irja — farsang utolsó napján rendeztek Szilváson. A fiatalság álarcz alatt mulatott, ellenben az öregek csendes borozás mellett szemlélték az álarczosok bohóságait. A borozók között ült Csánki Mihály községi biró is, a kinél nagyobb pénzösszeget láttak, mikor a megrendelt borért fizetett. Éjfél előtt egy magas termetü álarczos odaszólt a birónak, hogy jöjjön ki az udvarra, keresi valaki. A biró gyanutlanul kiment, de alighogy kilépett az udvarra, más két álarczos előugrott, a száját betömték és hirtelen megkötözve elhurczolták egy sötétebb helyre, a hol elvették tőle a pénztárczáját, melyben kétszázötven forint volt. Ezután a rablók elmenekültek. Nagy sokára tünt föl a vendégeknek, a biró hosszu távolmaradása. Keresték, mig végre egy legény megtalálta a birót megkötözve, betömött szájjal. Rögtön fölszabaditották s mikor ez esetet elmondta, a rablók keresésére indultak, de biz azokat nem sikerült még ez ideig feltalálni, csupán a birótól elvett pénzes tárczát találták meg az utczán, persze üresen. Érdekes a dologban, hogy a lakosság nem is sejti, kik lehettek az álarczos rablók, sőt maga a biró is azt mondja, hogy beszédjükről és kezeikről azt sejti, hogy valami uriféle emberek lehettek a rablók.

* **Elveszett parókák.** A Nagyváradi Zenekedvelők Egyesületének f. évi *febr. 27-én* a Fekete Sasban tartott estélye alkalmával 2 *paróka* elveszett. A szives megtaláló kéretik, hogy sziveskedjék a parókákat a közs. polg. fiuiskola-épület I. em. 21. számu szobába eljuttatni, hol illő jutalomban részesül.

IRODALOM.

A Szigligeti-Társaság ülése.

— A közgyülés előkészitése. —

Nagyvárad, márcz. 2.

A Szigligeti-Társaság választmánya tegnap ülést tartott, a melyen először a szinház megnyitása alkalmából egy szindarabra kitüzendő pályadij ügyében *Sas* Ede által beadott inditvány került tárgyalás alá, azután pedig a márczius 11-iki közgyülés napirendjét állapitotta meg és készitette elő a választmány.

Az ülésen *Rádl* Ödön elnökölt.

Jelen voltak: *Sipos* Orbán, *Imrik* Péter alelnökök, dr. *Bodor* Károly főtitkár, dr. *Gyémánt* Jenő, *Winkler* Lajos, *Szombathy* István, *Adorján* Ármin dr.

Rádl Ödön bejelenti, hogy inditványt adtak be az iránt, hogy a szinház megnyitása alkalmából a Szigligeti-Társaság forduljon azzal a kéréssel a városhoz, hogy 800 korona pályadijat tüzzön ki egy népszinmüre.

Sipos Orbán üdvözli az inditványt, a maga részéről szeretné, ha a közönségtől gyüjtenék össze a pályadijat és pedig 2—2 koronában állapitván meg egyesek részéről a hozzájárulást

Inditványozza ennek végrehajtására egy három tagu bizottság kiküldését.

Dr. *Imrik* Péter nem küldene ki külön bizottságot, bár a maga részéről elvben helyesli az inditványt. A szinház megnyitása városi ünnepély s igy a városhoz egész bizalommal lehet fordulni azzal a kéréssel, hogy erre az alkalomra 800 koronás pályadijat kitüzzön. A társadalom ujabb megterheltetését nem szeretné, nem is tartja a társasághoz méltónak a pályadijnak — két-két koronánként való összeszedését. Ő az inditványt kiadná annak a bizottságnak, a melyet a városi és szinügyi bizottság közösen küldtek ki a megnyitó előadás előkészitésére.

Sipos Orbán hozzászólása után *Rádl* Ödön konstatálja, hogy a választmány elvileg magáévá teszi az inditványt. A mi a kivitelt illeti, ő e tekintetben beszélt dr. *Bulyovszky* József polgármesterrel. aki már jelezte neki, hogy a dij kitüzése, tekintettel a város sanyaru helyzetére, nehézségekbe ütközik. Ő a következőkép oldaná meg a kérdést. A dijat 800 koronában állapitanák meg s ugy gondolná összehozni, hogy valami összeget megszavaz maga a társaság, hozzájárulnak ehhez a közönség és a hiányzó összeg megszavazására a várost kérnék föl.

A választmány az elnök proponálását elfogadja és az elnökséget bizza meg a végrehajtással.

Adományok és évkönyv.

Elnök bejelenti, hogy a Gazdasági és Iparbank a Szigligeti-társaság alapitó tagjai közé 100 koronával belépett.

A választmány a belépést köszönettel tudomásul veszi.

Sipos Orbán bejelenti, hogy Belényesből 64 koronát kapott, mint a Belényesben, a Népnevelési Egylettel és a Tanitók Körével közösen rendezett kirándulás tiszta jövedelmét. Ő mint a kirándulást rendező bizottság elnöke a 64 koronának a »Szigligeti-Társaság«-ra eső egy harmadrészét, 21 korona 34 fillért beszolgáltatja.

A választmány az adományt köszönettel veszi.

Az »Évkönyv« szerkesztő bizottság nevében dr. *Bodor* Károly főtitkár bejelenti, hogy az ujabb kötet anyaga készen van, s a kiadás csak anyagi kiadásokba ütközik.

A választmány felkéri dr. *Bodor* Károlyt, hogy hasson oda, hogy az évkönyv pünkösdig megjelenhessen.

A közgyülés napirendje.

A közgyülés napirendjére ki lesz tüzve:

1. Évi jelentés.
2. Számvizsgálók jelentése.
3. Inditványok.
4. Tisztiujitás.

Dr. *Bodor* Károlynak nagy lendülettel megirt évi jelentését köszönettel és helyesléssel fogadta el a választmány.

Az elnökség és tisztikar 1886-ban lett megválasztva és igy a jelenlegi közgyülésen lemondanak.

A választmányban *Gyalókay* Aranka és *Lovassy* Andor eltávozásával megüresedett két tag ági hely is betöltésre kerül.

Igazságszolgáltatás.

Elsikkasztott butorok. Egy rengeteg bonyodalmas és régi bünpert tárgyalt tegnap a törvényszék.

Fekete József jelenben nagyváradi lakos volt a vádlott, aki ellen a vád az volt, hogy bióság által lefoglalt ingóságait eladta.

Feketét *Berger* Henrik beperelte egy 800 forintos váltó alapján s a törvényszék a biztositási végrehajtást el is rendelte annak alapján Fekete ellen, akinek a butorait le is foglalták.

Amikor azonban a végrehajtó megjelent Feketénél, hogy a lefoglalt ingóságokat elárverelje, azok nem voltak meg.

Igy sikkasztás miatt a vádlottak padjára került Fekete.

A vádlott a tegnapi végtárgyaláson azzal védekezett, hogy ő azt a váltót már régen kifizette s ezt a körülményt tanukkal kivánta igazolni. Ebből a dologból keletkezett aztán a sok bonyodalom, ugy hogy a tárgyalás az egész délutánt igénybe vette.

Az ügyész a vádat elejtette.

A hamis cheque. Három nagyváradi lakos a mult évben a nagyváradi posta-hivatalnál egy hamis cheque lapot akart beváltani. Az egész dolog rendben lett volna, ha a postatiszt nem óvatos s a dolognak teljesen utána nem jár. Azonban a dolog gyanus lévén, a posta tiszt rájött a hamisitásra s a hamisitók ellen feljelentést tett.

Az ügy igy a törvényszék elé került, hol tegnap vették tárgyalásra. *Fischer* Hermann, *Friedmann* Károly és *Bernáth* Sándor ültek a vádlottak padján, mint a hamitás keresztül vivői.

A végtárgyaláson beigazolást nyert a vádlottak bünössége s a törvényszék a *hét forintos* hamisitásért *hat-hat hónapi* fogházra itélte mind a három vádlottat.

Csirkefogó fővezér. Ökölnyi emberke még a 13 éves Zsérő Béla, de nagy karriért futott már meg. Kicsiny korában meghalt az édes anyja. Apja a gyermek kedvéért nem hozott mostohát a házhoz. Mindig oktatta, tanitgatta kis fiát, de nem fogott rajta semmi jóindulat. Utóbb cserepes inasnak ment, de minduntalan vissza-visszatért kenyeres pajtásaihoz, a kikhez a legkülönfélébb kisebb-nagyobb tolvajlások kedves emlékei füzik. Ma Haupt törvényszéki biró büntető tanácsa előtt találkozott velük ismét — persze mindannyian a vádlottak padján ültek. Zsérő Béla elsőrendü vádlott a vizsgálati fogságból került ma elő s az általános kérdésekre olyan orczátlan kihivó modorban felelt, hogy még a nagy számu hallgatóság is megbotránkozott rajta. Haupt elnök egyre a szivére beszélt a kis bünösnek, a ki négy társával egyetemben egynéhány lopást, betörést követett el, de a ki még most is csökönyösen tagad.

Mikor az elnök felolvassa a nacionáléját, a kis vádlott hirtelen közbeszól:

— Miért tartanak engem négy hónapig vizsgálati fogságban. Ez nem járja.

Elnök: Ne beszélj ilyen hangon, mert nem szabadlábra, hanem további fogságba kerülsz.

Vádlott: Nem bánom.

Elnök: Büntetve voltál már?

Vádlott: (indulatosan). Hát ez baj? Ha egyszer loptam is, hát ez nem bizonyit semmit. (Derültség).

Zsérő Mihály, a fővádlott atyja, lépett most a törvényszék elé. Elpanaszolja, hogy nem használt a gyereknek semmi jóakarat. Sem szép szó, sem fenyegetés. Mikor az első büntetést kiállta és haza jött, elküldtem a templomba gyónni. De megszökött a gyónás elől is. Hazajött, lefogtam, elvertem. Megszökött. Visszament pajtásaihoz, a kik »csirkefogó fővezérnek« választották meg. Örökösen velük volt, hét szurás nyoma van a testén.

Elnök: A soroksári-utczában a hátára álltál Stifter Kálmánnak, bemásztál egy szobába. Ott revolvert loptál.

Vádlott: Nem igaz. A revolver az ablakon feküdt. Én csak levettem. (Derültség.)

A tárgyalás végig ebben a tónusban folyt s a sok apró momentum élénk derültséget okozott. Zsérő védője dr. Brachfeld Hugó az ügyész vádbeszéde után igen hatásos beszédben kelt védelmére a fiatal vádlottnak, a kit igazságos és méltányos itélettel még jó utra lehet téríteni.

———

A nagyváradi kir. tábla elintézett ügyei.

Előadó: *Dr. Gedeon László.*

2375 Özv. Kaminszky Vilmosné — Lukács László — h. hagyva.

2419 Sandró Gábor — Florej Mihály — h. hagyva.

2664 Biró Zsuzsánna — Tolnai András — feloldva.

2671 Perva Juon — Faur Juon — helyben hagyva.

2672 Luntra Anna — Bálintfi Pálné — helyben hagyva.

3809 Marosán Tógyer — Marosán Mariska — visszautasitva.

Előadó: *Dr. Imrik Péter.*

183 Stepanka Demeter —Feszt Zsigmond — rendelet.

214 Volfram Sándor — Haasz Vilmos — rendelet.

245 Deutsch Ede — Gurmai Imréné — helyben hagyva.

256 Veinberger Miksa — Schveiger József — megváltoztatva.

257 Veinberger Miksa — Schveiger József — rendelet.

279 Papp György — Papp Györgyné — rendelet.

280 Bleyer K. — Grósz Menyhért — helyben hagyva.

400 Topse Mojszi — Hetes Flore — megváltoztatva.

Előadó: *Harmathy Károly.*

4916 Fejes Sándorné lopás — részben megváltoztatva.

5015 Bérczi Pál vétkes bukás — helyben hagyva.

5066 Fekete Mihály szándékos emberölés — rendelet.

5077 Kiss Józsefné becsületsértés — visszautasitva.

5102 Kohn Albertné sikkasztás — helyben hagyva.

5119 Rezey Gusztáv párviadal — megváltoztatva.

5142 Bán György zsarolás — részben megváltoztatva.

5143 Dedán Pálné testisértés — viszautasitva.

5173 Gábor Floráné zsarolás — részben megváltoztatva.

5255 Bula Mária lopás — megváltoztatva.

5277 Vári Sándor becsületsértés — megváltoztatva.

5313 Roth Ignácz becsületsértés — visszautasitva.

5401 Luzse Bálint rablás — helyben hagyva.

5402 Gulyás Mária lopás — helyben hagyva.

5490 Limp Lajosné becsületsértés — helyben hagyva.

5491 Czinkóczki Márton testisértés — visszautasitva.

5517 Pető Mihály becsületsértés — helyben hagyva.

5518 Ekergényi Jakab becsületsértés — visszautasitva.

Előadó: *Dr. Járossy Károly.*

3116 Veisz Sámuelné — Veisz Sándor — h. hagyva.

403 Schlésinger Rezsö — Fazekas Ferencz — helyben hagyva.

451 Vigyikán Pável — Szferle Vaszali — h. hagyva.

505 Böhm és Gedeon — Doro Márton — rendelet.

516 Hajós János — Katona Márton — visszautasitva.

3744 Veres János — Kukán György — megváltoztatva.

———

EGYESÜLETEK.

—

A Kath. Kör ülése. A nagyváradi Kath. Kör választmánya márczius hó 7-ikén délután fél 6 órakor ülést tart.

REGÉNY-CSARNOK.

Házasság procuratio utján.

— Vig beszély. —

Irta: 10.

Lauka Gusztáv.

V.

A reményfoszlányokból élősködő hajadon, e kijelentésre olyan görcsöket kapott — bizonyosan szivbelit, hogy a bátyjának kellett megtámasztani, hogy el ne essék.

— Nagyságos elnökné asszonyom az Istenért térjen magához.

Rettentő volna, ha akkor halna meg, mikor életczélját, már kinyujtott karral is elérheti.

Eleonora felnyitá bágyadt szemeit. Azután megtörülte homlokát és mosolygott.

— Bátyó! Ha tréfál, e tréfája életembe kerülhet.

— Utoljára mondom: hogy igaz. — Itt a szerződés olvassa el, de előbb igyék egy pohár hideg vizet.

A reszketve irt szerződés az Eleonora kezébe helyezteték, az orrára helyezte pápaszemét és olvasni kezdett.

A levél vége-felé megint megkellett támasztani.

Csakhamar azonban ismét magához tért.

— Nagyságos Bödry István ur igen kedves és józan életü ember.

— Hogy mustra férj lesz azért jót állok.

— Szeretni és becsülni fogom.

— Az nem elég! Szeretnie kell gyermekét is.

— Megosztom velök szivemet!

— Rendben tartsa doigait, naponkint csinnal és izletesen öltözködjék, mert nem tudjuk, hogy a kérő mely órában fog megjelenni.

Eleonora azon furcsán nőtt és furcsán fejlett hajadonok közé tartozott, kik bizonyosan hajadonoknak maradnak, ha a ravasz ellen a kapitulacionalis pontok közé, a főkötőt is be nem iktatja.

Vörös volt vakitó fehérség és sugár gömbölyüség nélkül. Vámossy azért kivánt tőle szabadulni, hogy nyakáról egy örökké házsártoskodó vén szüzet lerázhasson.

Szegény Bödry mig szállására ért, tiz esztendőt öregedett. — Ugy nézett ki, mintha hajótörést szenvedett volna.

— Mi lelt papukám, hogy olyan szomoru vagy.

E részvét a szerető apát még jobban meghatotta.

— Kedves Prosperem! Mamát nyertem a számodra.

— Akkor inkább örülnöd kellene!?

— A nagy öröm is könyekbe szokta magát kifejezni.

Az apa csakugyan könyezett.

— Mond csak, hogy néz ki a mama?

Bödry zavarba jött, miután leendő nejét ő maga sem ismerte.

— Hasonlit a többi aszonyokhoz!

— Rébókhoz is!?

A vőlegény keserüen mosolygott.

— Rövid idő mulva átveszi háztartásom, és akkor megismerheted.

— Valjon engem fog-e szeretni?

Az atya ismét elszomorodott.

— Kedves egyetlen gyermekem, lehet-é téged nem szeretni!?

Ezeket mondva Bödry felkapta gyermekét és addig csókolta és szorongatta, mig bőgni kezdett.

A melodrámának a Vizslay Ödön látogatása vetett véget.

VI.

Vizslay e szavakkal tört be Bödry barátjához:

— Megvan! Valahára még is megvan . . .

— Honnét tudja? Kérdé Bödry kiváncsian.

— Miféle kérdés már e? Ki tudhatja jobban, nálamnál jobban . . . hiszen én procuráltam.

Az elnök haragos szemekel vágott barátjára.

— Lelketlenség tőled, hogy előbb legalább megnem ismertetted.

— Oh még lesz elég időd megismerni. Én csak ajánlom e házasságot, de force nem hajtalak bele.

— Köszönöm szépen! Mindezt akkor mondod, mikor már a házassági szerződést is aláirtam.

— Lám, lám a kis hamis! Minő gyorsan eljárt a hátam megett. — Mindegy ha kijátszottatok is. — Pafka Veronka bizonyosan derék és jó háziasszony lesz.

— Pafka Veronkával paffá lettem, az én menyaszonyomat Karavács Eleonorának nevezik.

— Most már én is paff vagyok.

A szomoruan kölcsönös felvilágositások után, Vizslay elbucsuzott s a folyosón e szavakat hallatta:

— Adieu procuratió! Adieu provisio.

(Vége köv.)

TAVIRATOK.

—

Az Ugron-ügy a képviselőházban.

Budapest, márcz. 2. (Saját tud. táv.) *Rakovszky* István holnap a napirend előtt az *Ugron-ügyben* fel fog szólalni. A nyilatkozatokat nagy érdeklődéssel várják ez ügyben.

Hóvihar a tengerparton.

Fiume, márcz. 2. (Saját tud. táv.) Az időjárás hirtelen hüvösre változott s ma egész napon oly óriási hóvihar dühöngött, a milyenre Fiumében csak kevesen emlékeznek A hófuvás miatt a Budapest felől jövő vonatok is csak nagy késéssel érkeztek be.

Trieszt, márcz. 2. Két nap óta óriási hóvihar dühöng Triesztben s az egész tartományban, mely egyes vonalakon a vonat közlekedést is megakasztotta.

Hózivatar mindenfelé,

Budapest márcz. 2. (Saj. tud. táv.) Az ország több részéről erős hózivatarokat jelentenek s a hőmérséknek az utóbbi napok szerinti erős sülyedését.

A Reichsrath alelnöke.

Bécs, márczius 2. Az alelnök választása körül olyan differenciák merültek fel, melyek hir szerint még pártbomlásokra is fognak vezetni.

KÖZGAZDASAG.

—

»A kolozsvári gazdák hitelszövetkezete« f. hó 25-én tartotta meg rendes közgyülését. Az erőteljes fejlődésnek indult szövetkezet mult évi forgalma 1.607,397. frt 52 kr volt. Törzsbetét számláján 48,294 frt áll; takarékbetét forgalma 340,478. frt 52 krt tett.

Betét számláján az év végével 250,985. váltótárczájában 193,964, jelzál g tárczájában 93,140 frt áll; tartalék, ház és rendelkezési

alapja a mult év 8,188 frt 02 kr tiszta nyereményből hozzá csatolt 5.000 forinttal együtt a 20,000 forintot meghaladja.

A közgyülésen felolvasott igazgatósági jelentést a törzsbetétes tagok egyhangu helyesléssel fogadták és Eöry Tivadar inditványára az igazgatóságnak jegyzőkönyvileg is elismerés szavaztatott.

Ezt követőleg az alapszabályok intézkedése folytán kilépett 6 rendes igazgatósági és egy póttag választása ejtetett meg. A kilépett tagok egyhangulag ujból megválasztattak, póttagnak pedig Adorján János földész választatott meg a hidelvei városrészből.

A szövetkezet a törzsbetétek után 8%-ot, a takarékbetétek után pedig 5%-ot fizet.

Nagyváradi hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradi piaczon 1899. febr. hó 27-ik napján tartott vásárban eladott termesztmények és élelmiszereknek.

Marha **ártáblázat** 1899. február 27-ról. Egy pár első rendü jármas ökör 610—665, egy pár másodrendü jármas ökör 480—570, egy pár harmadrendü jármas ökör 255—470, 1 drb fejős tehén 95—224. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 146—190. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110—152. 1 drb. veres borju 28—42, 1 drb. fél éves borju 36—46, 1 drb egy éves borju 46—66, két éves borju 68—132. 1 drb hizott sertés 88—136, 1 pár fél éves 32—36, 1 pár egy éves sertés 44—64, 1 pár két éves sertés 68—114. 1 drb igás ló 130—200, 1 pár ökörbőr 34—44, 1 pár tehénbőr 24—32. 1 pár bojubőr 10—16, 1 pár lóbőr 10—20.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, márczius 2.

Buza októberre	7.75
Buza áprilisra	7.48
Uj tengeri	5.15
Rozs okt.	6.34
Zab okt.	5.02
Káposzta, repcze, aug.	—.—

Értéktőzsde.

Budapest, márczius 2.

Az irányzat csendes.

Osztrák hitel	378.20
Magyar hitel	374.75
Allamvasut	380.30
Rimamuránvi	316.50
Magyar jelzálog	231.50
Salgótarjáni	—.—
Wagon-kölcsön	—.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. márczius 2-án.

Magyar aranyjáradék 4%	98.50
Magyar koronajáradék	93.60
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	100.75
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2½%	99.75
Magyar keletivasuti államkötvény 1876-ból	99.50
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	93.
Italmérési jog megváltási kötvény	99.10
Horváth-szlavón földtehermentési kötvény	94.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	163.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	141.50
Osztrák járadék papirban	99.25
Osztrák járadék ezüstben	99.15
Osztrák járadék aranyban	98.75
Osztrák korona járadék	99.—
Osztrák államsorsjegyek	137.
Osztrák magyar bankrészvény	17.70
Magyar hitelbankrészvény	748.—
Osztrák hitelintézet részvény	753.60
Párisi vista	96.25
20 frankos arany (Napoleond'or)	19.28
Németbirodalmi márka	118.25
London vista	242.50
20 márkás arany	23.60

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

9038/99. T. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. járásbiróság mint tkvi. hatóság közhirré teszi, hogy Thury Ignácz végrehajtatónak Vesze Usváth Zsurzsné Gábor Floáre végrehajtást szenvedő ellen 12 frt tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a belényesi kir. járásbiróság területén levő Dragotyán községben fekvő, a dragotyáni 54. sz. tkvben A. I. 57,59—64, 67—72, 77, 79, 81—82.rsz. a. foglalt ingatlanokra az árverést 900 frtban tezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi ***márczius hó 10-én d. e. 10 órakor*** Dragotyán községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 90 frtot készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagyaz 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Belényes, 1899. év deczember hó 31-én a kir. járásbiróság mint tkvi hatóságnál.

Petrovits Ferencz,
kir. albiró.

A hires

Haldek-féle

Elit-magvak

u. m. 95% csiraképességü

Oberndorfi répamag

99½% tisztaságu

luczerna-mag stb.

jutányos áron kaphatók.

Haldek mag-nagykereskedésében József Ő cs. és kir. Fensége udvari szállitójánál Budapesten, Károly-körut 9 s a vidéken **minden jobb üzletben**, mely magot tart.

A czég nagyváradi képviselői **Kappel J.** és **Fischer** urak Sonnenwirt-haz. Telefon 124 sz.

NEM HULL A HAJ NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER

Szenzácziót kelt a gyógyfü-kivonatom, melyet évek hosszu során át tanulmányoztam, hogy mikép lehessen meggátolni a megkopaszodást.

EXICÁTOR

1 üveg ára 2 kor. 40 fillér.

Felfedeztem és százszoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szünik a hajhullás, korpaképződés és mindennemü fejbőr betegség.

Kapható gyógyszertárakban és mindennemü illat- és piperecziki-kereskedésben.

Főraktár: Török József gyógyszertára, Király-utcza 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: Góth Gyula, illat- és piperecziki nagykereskedőnél, Gyulafehérvár, Fő-tér.

Vidéki megrendeléseket utánvéttel azonnal eszközöl:

Egyedüli készitő és széjelküldési raktára

DOBÈ NÁNDOR

uri, női és szinházi fodrász
Budapest, Nefelejts-utcza 27.

Nyomatott a Szent-László-nyomdában Nagyváradon.